خبر

آیین‌نامه اکران ۱۴۰۳ اصلاح می‌شود

آخرین جلسه شورای صنفی نمایش با حضور اعضای شورا به منظور تمرکز بر مفاد آیین‌نامه و بررسی همه جوانب، در سازمان سینمایی برگزار شد. در این جلسه وضعیت فروش فیلم‌های روی پرده و تقاضاهای جدید برای اکران بررسی و با اکران فیلم «پدران» در سرگروه مگامال موافقت شد.

همچنین درباره مسائلی از قبیل تأثیر افزایش سالن بر رونق اقتصاد سینما، ضرورت مراقبت تبلیغی و رسانه‌ای فیلم‌ها و تحلیل فروش آثار روی پرده نیز بحث و تبادل نظر صورت گرفت. در ادامه این جلسه، روحا... سهرابی، مدیرکل نظارت بر عرضه و نمایش فیلم در زمینه رونق اقتصاد سینما و شرایط و کیفیت آثار سینمایی آماده اکران گفت: باتوجه به تعداد و تنوع آثار سینمایی تولید شده در یک سال اخیر و رقابت تنگاتنگ قابل پیش‌بینی در این عرصه و به منظور حمایت از همه آثار روی پرده و توسعه عدالت فرهنگی لازم است با اصلاح و به‌روز رسانی آیین‌نامه اکران، شرایط مناسب را برای نمایش فیلم‌ها با درنظر داشتن اقتصاد سینما و عدالت در اکران فراهم کنیم.

در ادامه این جلسه، پیرامون موضوع اضافه شدن یک روز نیم‌بها به روزهای هفته و فرصت‌ها و آسیب‌های این طرح و تاثیر آن بر افزایش مخاطب نیز صحبت شد.

آیین‌نامه اکران سال ۱۴۰۳ در حالی قرار است اصلاح شود که جزئیاتی از آیین‌نامه اکران امسال اعلام نشده است.

یادداشت

کیکاوس زیاری | گروه فرهنگ و هنر

بلاک باستر چینی علیه هالیوود

کمدی اجتماعی واکشن «قدم‌زنی جانی» بعد از پنج هفته همچنان صدرنشین جدول گیشه نمایش سینماهای این کشور دور است و در سه روز آخر هفته گذشته، توانست با فروش خوب ۱۲ میلیون دلاری، این کرسی را برای خود محفوظ نگه دارد. فروش کلی این کمدی اجتماعی هم اکنون به رقم کلان ۱۵۵ میلیون دلار رسیده و این موفقیت پیش‌بینی نشده، حیرت و تعجب تحلیل‌گران اقتصادی را به همراه داشته است. این در حالی است که طی هفته قبل، هیچ کدام از کمپانی‌های بزرگ آمریکایی جرات نکردند محصول تازه‌ای از تولیدات خود را روانه پرده سینماهای چین کنند. رسانه‌های داخلی این کشور می‌نویسند مدیران این کمپانی‌ها از ترس شکست تجاری محصولات خود، ترجیح داده‌اند دور رقابت‌ها را به خود چینی‌ها واگذار کنند. قدم زنی جانی داستان مردی را تعریف می‌کند که از مکانی دورافتاده راهی شهری بزرگ می‌شود تا بخت خود را آزمایش کند و شغل خوبی به دست آورد اما در شهر با مشکلاتی پیش‌بینی نشده و شرایطی سخت و دشوار روبه‌رو می‌شود. سازندگان فیلم با اشاره به کم‌هزینه بودن این کمدی اجتماعی فروش ۱۵۵ میلیون دلاری آن را دستاوردی بزرگ برای خود می‌دانند. ردیف دوم جدول هفتگی گیشه نمایش چین را اکشن ماجراجویانه هنگ‌کنگی «راب اند رول» با فروشی ۱۲ میلیون دلاری به خود اختصاص داد. این اکشن هم تلاش می‌کند با زبانی کمدی به شیوه کارهای جکی چان، تماشاگران خود را راضی از سالن سینماها بیرون بفرستد.

گلدفینگر، یک محصول هنگ‌کنگی دیگر با فروش ۴ میلیون دلاری‌اش ردیف سوم جدول را از آن خود کرد تا فروش کلی خود را به رقم مقبول ۷۱ میلیون دلار برساند. اکشن جاسوسی «محافظ زنبور» جیوسن استتهام که نتوانست با تولیدات بومی چینی رقابت کند، با فروش کم یک میلیون و ۸۰۰ هزار دلاری به ردیف چهارم قناعت کرد. این فیلم که تهیه‌کنندگانش امید بسیار زیادی به موفقیت کلان آن داشتند، بعد از ۱۷ روز نمایش عمومی فقط ۱۳ میلیون دلار فروش کرده است. اهل فن می‌گوید شکست فجیع تجاری این فیلم در گیشه چین، عامل مهمی در سردرگمی کمپانی‌های هالیوودی داشته و آنها را متقاعد کرده در اکران عمومی محصولات‌شان در چین با تانی و دقت عمل و رفتار کنند. تحلیلگران اقتصادی سینمایی چین می‌گویند از ابتدای سال جاری میلادی تاکنون، رقم فروش کلی محصولات سینمایی در جدول گیشه نمایش ۳۴۶ میلیون دلار بود که بخش اعظم آن، اختصاص به فروش تولیدات بومی دارد. آنها از این رقم فروش خشنود هستند. اهل فن از ماه گذشته در چین به عنوان زمانی یاد می‌کنند که معمولا فیلمهای پرخرج اکران عمومی نمی شوند و تهیه‌کنندگان چینی ترجیح می دهند فیلم های کم هزینه تر خود را روانه پرده سینماها کنند تا تضمینی برای موفقیت و فروش قابل قبول آنها باشد.

«جام جم» از حضور پررنگ فیلم‌های اقتباسی گزارش می‌دهد

فجر ۴۲؛ جشن پیوند ادبیات و سینما

آرش شفاعی
گروه فرهنگ و هنر

چهل‌ودومین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر در حالی از پنجشنبه این هفته رسما در خانه جشنواره (برج میلاد) افتتاح می‌شود که این دوره نسبت به قبل، یک تفاوت مهم و چشمگیر دارد و آن توجه فیلمسازان به اهمیت روایت تاریخ و نیز اتکا به پشتوانه‌های ادبی غنی کشور است. جشنواره امسال را به‌جرأت می‌توان اقتباسی‌ترین جشنواره فجر در طول سال‌های برگزاری آن دانست.

این مسأله از آنجا اهمیت پیدا می‌کند که ما در سال‌های اخیر بارها به‌دلیل عدم توانایی یا ضعف در روایت درست و بهنگام حوادث، ضربه خورده‌ایم. با وجود منابع زیادی از اسناد، نوشته‌ها، خاطرات شفاهی و حتی داستان‌های نوشته شده از حوادث جذاب و قابل توجه در ادبیات امروز، کم‌کاری در تبدیل این آثار به آثار تصویری، کم‌کاری فیلمسازان را نشان می‌دهد به‌خصوص این‌که در موارد زیادی بزرگان انقلاب و کشور درباره اقتباس از آثار ادبی، توصیه‌های روشنی داشته‌اند. به‌عنوان مثال، می‌توان به توصیه رهبر انقلاب به ساخت آثار سینمایی براساس کتاب مهاجر سرزمین آفتاب در تقریظی اشاره کرد که بر این کتاب نگاشتند یا توصیه شهید سلیمانی به ساخت فیلم ۲۳ نفر براساس کتابی که در حوزه هنری منتشر شده بود.

در جشنواره امسال فیلم‌های قابل‌توجهی حضور دارند که یا به‌صورت مستقیم اقتباسی از یک اثر مکتوب، چه داستان و چه گزارش مطبوعاتی یا نمایشنامه هستند یا اقتباسی از زندگی یک شخصیت واقعی در تاریخ معاصر است که این اقتباس‌ها هم درحقیقت اقتباس غیرمستقیم از آثار و نوشته‌ها درباره زندگی افرادند.

سوالی که در اینجا به ذهن می‌رسد، این است که آیا امسال هم جشنواره تصمیم درست خود را در دوره‌های گذشته در اهدای سیمرغ بلورین بهترین فیلمنامه اقتباسی اجرایی خواهد کرد یا نه؟ تعداد آثار اقتباسی برخلاف دوره‌های قبل به کمیتی رسیده که می‌توان آنها را به‌شکلی ویژه و مجزا مورد توجه قرار داد. سیمرغ بلورین بهترین فیلمنامه اقتباسی، عملی‌ترین و بهترین تشویقی است که جشنواره فیلم فجر از روند رو به پیشرفت اقتباس در سینمای ایران می‌تواند انجام دهد و تصمیمی راهبردی برای سال‌های آینده جشنواره هم به حساب می‌آید.

اقتباس‌های جشنواره چهل‌ودوم

یکی از فیلم‌های امسال که به‌صورت مستقیم، اقتباسی از یک کتاب منتشر شده است، «آپاراتچی» به کارگردانی قربانعلی طاهرفر است که حسین‌تراب‌نژاد و احسان لطفیان، فیلمنامه آن را با برداشتی آزاد از کتاب آپاراتچی نوشته دکتر روح ا... رشیدی نوشته‌اند. این فیلم که به رویدادهای اوایل دهه ۶۰ در شهر تبریز می‌پردازد در بخش نگاه نو جشنواره به نمایش درخواهد آمد. داستان کتاب و البته فیلم به دلبستگی‌های یک نقاش ساختمان عاشق سینما می‌پردازد که آرزو دارد نخستین فیلم سینمایی خود را کارگردانی کند. تورج الوند، فاطمه مسعودی‌فر و رضاناجی در کنار بازیگرانی چون هومن برق‌نورد، بهنام تشکر، امید روحانی، وحید مبصری، امین گلستانه، حسین عابدینی، ولی فروتن و علیرضا استادی در این فیلم ایفای نقش کرده‌اند. فیلم دیگری هم در جشنواره امسال حضور دارد که براساس یک کتاب، ساخته شده است. این فیلم «باغ کیانوش» نام دارد و هم تجربه نخست کارگردان، یعنی رضا کشاورزحداد است. فیلم که در ژانر جنگی ساخته شده از کتابی به همین نام نوشته علی اصغر عزتی پاک، اقتباس شده و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان آن را منتشر کرده است. بار اصلی این فیلم به‌عهده بازیگران کودک و نوجوان است و البته شهرام حقیقت دوست و عباس جمشیدی فر هم در آن بازی می‌کنند.

یکی دیگر از آثار مرتبط با سینمای دفاع‌مقدس که اقتباسی است، «دست ناپیدا» به کارگردانی، اقتباسی انسیه شاه‌حسینی تنها کارگردان زن این دوره از جشنواره است. این فیلم از کتاب «حوض خون» نوشته فاطمه‌سادات میرعالی که به روایت زنان اندیمشکی در بیمارستان شهید کلانتری این شهر به عنوان محل رخت‌شویی البسه رزمندگان می‌پردازد.

معصومه بافنده، زهرا احمدخانی، اعظم‌السادات رضوی، حسین پولیده، زیبا عسگری، حدیث سعدی و ایمان بازفت از بازیگران این فیلمند. همچنین فیلم «شور عاشقی» ساخته داریوش یاری با بازی مهدی زمین‌پرداز، پیام احمدی‌نیا، نادر فلاح، علیرضا استادی و سیامک صفری، داستانی برپایه مقتل‌های نوشته شده درباره حوادث عاشورا دارد.

فیلم دیگری که به نوعی اقتباسی محسوب می‌شود، تازه‌ترین ساخته بهروز افخمی است که به گفته خود او آن را از روی تکه روزنامه و گزارش‌های روزنامه کیهان اقتباس کرده است. این فیلم «صبح اعدام» نام دارد و به صبح اعدام شهید طیب حاج رضایی می‌پردازد. مسعود شریف، ارسطو خوش رزم، داود فتحعلی‌بیگی، مهرداد نیکنام، پوریا منجزی، محسن آوری، کاوه دارابی و فریبا آذرشب بازیگران این فیلم سینمایی هستند. درباره فیلم «بهشت تبهکاران» ساخته مسعود جعفری جوزانی هم گفته شده است که اقتباسی از کتاب «آخرین عشق شاهزاده» است. البته این فیلم هم روایتی است از حوادث تاریخ معاصر ایران که با محوریت ملی شدن صنعت نفت ساخته شده است. امیرحسین آرمان، لادن مستوفی، سحر جعفری جوزانی، پژمان بازغی، حمید گودرزی، رضا شفیعی جم، حسام منظور، بهنام تشکر، هومن برق‌نورد، فرهاد قائمیان، فخرالدین صدیق‌شریف، رضا یزدانی، فریبا متخصص و اسماعیل خلج از بازیگران این فیلم هستند.

اقتباس از زندگی شخصیت‌های معاصر

در جشنواره امسال همچنین تعدادی فیلم حضور دارند که بر اساس رویدادهای زندگی شخصیت‌های واقعی ساخته شده و اقتباس زندگینامه‌ای محسوب می‌شوند. از این فیلم‌ها می‌توان به «آسمان غرب» به کارگردانی محمد عسگری و تهیه‌کنندگی حبیبا... والی‌نژاد اشاره کرد که به بازگویی روایت زندگی شهید علی‌اکبر شیرودی می‌پردازد.

در این فیلم میلاد کی‌مرام، امیر حسین آرمان، نادر فلاح، آرمین رحیمیان، کریم امینی، روحا... زمانی، محمد رضا صولتی، پیام اینالوئی، احسان عباسی، صفر محمدی، احسان صاحب الزمانی و نسیم ادبی بازی کرده‌اند. زندگی یکی دیگر از شهدای انقلاب که در جشنواره امسال محور ساخت فیلم قرار گرفته است، «احمد» به کارگردانی امیرعباس ربیعی است که در آن به روایت تلاش‌های شهید احمد کاظمی در دوره زلزله بم پرداخته است. تینو صالحی، توماج دانش بهزادی، ساره رشیدی، مهیار شاپوری، عباس جلیل زاده، عماد درویشی، مریم ماهانی، تصنیف حسینی، علی صادقی، عرفان سروستانی و مینا شفیعی بازیگران این فیلم هستند.

دیگر فیلمی که براساس روایت‌های بازمانده از زندگی فرماندهان شهید ساخته شده است، به زندگی شهید مهدی زین‌الدین پرداخته است. این فیلم «مجنون» نام دارد به کارگردانی مهدی شاه‌محمدی که در این فیلم سجاد بابایی نقش شهید مهدی زین‌الدین را ایفا می‌کند.

همچنین در فیلم «پرویزخان» ساخته علی ثقفی و با بازی سعید پورصمیمی، مریم سعادت، حمیدرضا پگاه و بهنام تشکر، زندگی پرویز دهداری، معلم اخلاق فوتبال دستمایه ساخت فیلم قرار گرفته است و کارگردان برای ساخت آن از پژوهش، مصاحبه و منابع خبری استفاده کرده است. «قلب رقه» به نویسندگی و کارگردانی خیرا... تقیانی پور با بازی فرهاد قائمیان، محمدرضا شریفی‌نیا، هدایت هاشمی، عبدالرضا نصاری، مصطفی ساسانی و شادی مختاری در این فیلم به ایفای نقش می‌پردازند و فرهاد قائمیان نقش یکی از مستشاران نظامی ایران در سوریه را ایفا می‌کند. فیلم زندگینامه‌ای دیگری که امسال روی پرده جشنواره می‌رود، «معجزه پروین» نام دارد که به زندگی پروین اعتصامی، شاعر نامدار معاصر پرداخته است. محمدرضا ورزی کارگردان فیلم است و آزیتا حاجیان، محمدرضا شریفی‌نیا، مارال بنی‌آدم، حسین پاکدل، ملیکا شریفی‌نیا، سام نوری، فرزاد حسنی و رامین ناصرنصیر در این فیلم بازی می‌کنند.

این قدم اول است

همچنان که گفتیم، جشنواره امسال از نظر کمیت آثار اقتباسی، یک جشنواره ویژه و رو به جلوست. درباره کیفیت این آثار و نحوه استفاده خلاقانه و هنرمندانه از آثار ادبی و منابع مکتوب هنوز زود است نظر بدهیم و باید فیلم‌ها را دید و آن‌گاه قضاوت کرد اما واقعیت این است که حتی با وجود تعداد قابل‌توجه آثار اقتباسی در جشنواره چهل‌ودوم فیلم فجر، هنوز مسیر اقتباس در هنر هفتم، پردست‌انداز است و میان تعداد آثار ارزشمند و دارای ظرفیت‌های دراماتیک چه در حوزه تاریخ شفاهی و چه در حوزه ادبیات داستانی با میزان استفاده و بهره‌مندی سینمای ایران از این آثار فاصله زیادی وجود دارد. به نظر می‌رسد جشنواره امسال را باید نقطه آغاز خوبی برای یک جریان جدی، پیگیر و درازدامنه دانست که به استفاده از آثار ادبی برای غنی‌تر کردن جریان روایت تاریخ معاصر منجر خواهد شد. در این زمینه همه دستگاه‌های مسئول فرهنگی کشور باید به میدان بیایند و ظرفیت تنها یکی دو دستگاه مانند صداوسیما و حوزه هنری، کافی نیست. به همین دلیل انتظار می‌رود نهادهای فرهنگی دیگری مانند سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و بنیاد سینمایی فارابی، ظرفیت خود را برای سرمایه‌گذاری در تولید آثار ادبی و اقتباس افزایش دهند تا در سال آینده و سال‌های بعد هم شاهد این روند به جلو باشیم.

برش

این قصه قهرمان دارد

بخش مهمی از روند رو به رشد احیای اقتباس در سال‌های اخیر به تصمیم مهمی برمی‌گردد که در حوزه هنری گرفته شد. حوزه هنری با درک اهمیت مسأله روایت و آگاهی از ظرفیت ادبی موجود اما معطل مانده در کشور سعی کرد جریان تولید فیلم براساس آثار ادبی را کلید بزند. البته در سال‌های قبل حوزه هنری، با سرمایه‌گذاری گسترده و قابل توجه در حوزه مستندنگاری و تاریخ شفاهی و تولید ده‌ها کتاب در این حوزه که هرکدام واجد ارزش‌های ادبی و تاریخی بسیار بودند، مسیر را برای جریان اقتباس باز کرده بود. با اتکا به این ظرفیت ایجادشده بود که سازمان سینمایی سوره با شعار «این قصه قهرمان دارد» وارد میدان شد و دور تازه‌ای از حمایت از تولیدات سینمایی را در دستورکار خود قرار داد. یکی از نخستین آثاری که از دل این جریان بیرون آمد، یک سریال موفق تلویزیونی به نام «سوران» بود که با اقتباس از کتاب «عصرهای کریسکان» نوشته کیانوش گلزار راغب تولید و مورد توجه مخاطبان رسانه ملی هم واقع شد. سازمان سینمایی سوره همزمان در سرمایه‌گذاری جهت استفاده از آثار ادبی برای تولید فیلم سینمایی هم وارد شده است و امسال این سازمان شش اثر در جشنواره دارد که دو فیلم «آپاراتچی» و «باغ کیانوش» با اقتباس مستقیم از کتاب، یک فیلم «صبح اعدام» با اقتباس از یک گزارش مکتوب ژورنالیستی و دو فیلم «احمد» و «آسمان غرب» با اقتباس از کاراکترهای واقعی، به تولید رسیده‌اند. به نظر می‌رسد این تصمیم در حوزه هنری، خون تازه‌ای در جریان اقتباس وارد کرده است و برنامه‌ریزی‌های بلندمدت سازمان سینمایی سوره، افق‌های بعد از جشنواره را هم دیده است، چراکه هم‌اکنون این سازمان سریالی به نام «ماتی‌خان» را براساس مجموعه آثار تاریخ شفاهی انتشارات سوره مهر و فیلم «قرارگاه سری نصرت» درباره زندگی شهید علی هاشمی را در دست تولید دارد.

قاب

انتشار پوستر «آغوش باز» بهروز شعیبی

پوستر فیلم سینمایی «آغوش باز» به کارگردانی بهروز شعیبی و تهیه‌کنندگی علی سرتیپی ازجمله فیلم‌های حاضر در بخش سودای سیمرغ چهلمین و دومین جشنواره فیلم فجر، منتشر شد.

طراحی پوستر این اثر سینمایی به‌عهده شکوفه بیاتی بوده و طراحی عنوان فیلم (لوگو) را روحا... موحدی انجام داده است.

آغوش باز، ششمین اثر سینمایی بهروز شعیبی و ششمین حضور او در جشنواره فیلم فجر به عنوان کارگردان محسوب می‌شود.

در خلاصه داستان فیلم آمده است: سه قصه عاشقانه ... سه زوج در فراز و نشیب روابط عاطفی، فرصت می‌یابند به تعریف جدیدی از عشق برسند.

رویداد

اعلام اسامی مستندهای بلند فجر ۴۲

فیلم‌های مستند راه‌یافته به بخش مسابقه چهل و دومین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر مشخص شد.

هیأت انتخاب و داوری بخش مستند بلند چهل‌ودومین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر، اسامی فیلم‌های راه‌یافته به این بخش را اعلام کرد:

«آخرین کوسه نهنگ» به کارگردانی رامتین بالف، «احمد» به کارگردانی مصطفی رزاق کریمی و تهیه‌کنندگی غلامعلی اصغریان، «تکثیر در اسارت» به کارگردانی مهدی ایمانی شهمیری، «خانواده خلج» به کارگردانی مریم الهامیان و مصطفی حاجی‌قاسمی، «زیبا، لذیذ، مبتذل» به کارگردانی امیررضا جوادی و تهیه‌کنندگی فاطمه وکیل، «ستارالکلاسیکو» به کارگردانی هادی شریعتی، «قوی دل» به کارگردانی علی فراهانی‌صدر و تهیه‌کنندگی سعید الهی. از میان فیلم‌های انتخاب‌شده برای نمایش، قوی دل جزو تحسین‌شده‌ها و بیشترین جوایز بوده است. سعید رشتیان، سیاوش سرمدی، محمد شکیبانیا، مهناز مظاهری و مهدی نقویان انتخاب و داوری این بخش را عهده‌دار هستند. چهل و دومین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر ۱۲ تا ۲۲ بهمن سال جاری به دبیری مجتبی امینی برگزار می‌شود.

تولید

انتشار نشان فیلم سینمایی «آپاراتچی»

نشان گرافیکی فیلم سینمایی «آپاراتچی» به کارگردانی قربانعلی طاهرفر در آستانه آغاز چهل و دومین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر منتشر شد. همزمان با پایان مراحل فنی، فیلم سینمایی آپاراتچی به کارگردانی قربانعلی طاهرفر و تهیه‌کنندگی سجاد نصرالهی، لوگوی این فیلم با طراحی محمد روح‌الامین منتشر شد. فیلم سینمایی آپاراتچی که دوشنبه ۱۶ بهمن در سئانس اول اکران در خانه جشنواره (برج میلاد) رونمایی می‌شود؛ محصول سازمان سینمایی سوره، بنیاد سینمایی فارابی و مدرسه سینمایی اندیشه و هنر «ماه» است. تورج الوند، فاطمه مسعودی فرو رضا ناجی در کنار بازیگرانی چون هومن برق نورد، بهنام تشکر، امید روحانی و علیرضا استادی در این فیلم ایفای نقش کرده‌اند. وحید مبصری، امین گلستانه، حسین عابدینی و ولی فروتن از دیگر بازیگران این فیلم سینمایی هستند. سایر عوامل این فیلم سینمایی عبارتند از: مجری طرح؛ مسعود ملکی مشهور، نویسندگان؛ حسین تراب نژاد و احسان لطفیان، مدیر فیلمبرداری؛ حسن پویا، تدوین؛ ابوذر حیدری، طراحی و ترکیب صدا؛ آرش قاسمی، طراح صحنه؛ جعفر محمدشاهی، مدیر صدابرداری؛ داریوش صادق پور، طراح لباس؛ زهرا صمدی و...